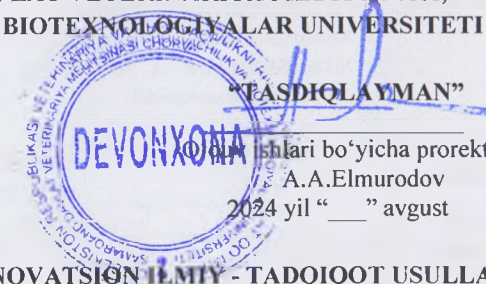


O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

SAMARQAND DAVLAT VETERINARIYA MEDITSINASI,
CHORVACHILIK VA BIOTEXNOLOGIYALAR UNIVERSITETI



Qo'llanish bo'yicha prorektor
A.A.Elmuurodov
2024 yil "___" avgust

VETERINARIYADA INNOVATSIYON ILMIY - TADQIQOT USULLARI
FANI BO'YICHA

SILLABUS

Bilim sohasi:	800000 – Qishloq, o'rmon, baliq xo'jaligi va veterinariya
Ta'lim sohasi:	840000 – Veterinariya
Mutaxassisliklar:	70840101-Hayvonlarga tashxis qo'yish va davolash 70840102-Veterinariya jarroxligi 70840103- Veterinariya farmakologiyasi va toksikologiyasi 70840104-Veterinariya akusherligi va hayvonlarning ko'paytirish biotexnikasi 70840105-Hayvonlar patologiyasi, onkologiyasi va morfologiyasi 70840106-Kinologiya va it kasalliklari 70840107-Trening va ot kasalliklari 70840108-Baliq kasalliklari 70840109-Asalari kasalliklari 70840110-Parranda kasalliklari 70840111-Favqulotda vaziyatlarda veterinariya nazorati va jamoat salomatligini saqlash 70840301-Veterinariya mikrobiologiyasi, virusologiyasi, epizootologiyasi, mikologiyasi va immunologiyasi 70840303-Hayvonlar fiziologiyasi va biokimyosi 70840401-Veterinariya sanitariya, veterinar-sanitarlik ekspertizasi va chorvachilik maxsulotlarini qayta ishlash gigiyenasi

Samarqand – 2024



Modul / FAN SILLABUSI

(14 ta magistratura mutaxassisliklari uchun)

70840101-Hayvonlarga tashxis qo'yish va davolash

70840102-Veterinariya jarroxligi

70840103- Veterinariya farmakologiyasi va toksikologiyasi

70840104-Veterinariya akusherligi va hayvonlarning ko'paytirish biotexnikasi



Fan nomi:	Veterinariyada innovatsion ilmiy tadqiqot usullari
Fan turi:	Majburiy
Fan kodi:	VIIITU2306
Yil:	2
Semestr:	3
Ta'lim shakli:	Kunduzgi
Mashg'ulotlar shakli va semestrga ajratilgan soatlar:	180
Ma'ruza	30
Amaliy mashg'ulotlar	60
Laboratoriya mashg'ulotlari	-
Seminar	-
Mustaqil ta'lim	90
Kredit miqdori:	6
Baholash shakli:	Imtihon
Fan tili:	O'zbek-rus

Fan maqsadi (FM)

FM1	Magistrlarda veterinariya sohasida ilmiy tadqiqotlarni olib borish tartibi, ilmiy mavzuni tanlash va uning ahamiyati, ilmiy tadqiqot metodlari, eksperimental tadqiqotlar o'tkazish tartibi va qoidalari, olingan natijalarni rasmiylashtirish va tahlil qilish, statistik biometrik ishlov berish. maqolalar yozish tartibi, magistrlik dissertasiyasini yozish tartibi va nizomlarini bilish kabi bilimlarni shakllantirishdan iborat.
------------	--

Fanni o'zlashtirish uchun zarur boshlang'ich bilimlar

1.	Hayvonlar biokimyosi
2.	Hayvonlarni oziqlantirish
3.	Hayvonlar anatomiyasi
4.	Hayvonlar fiziologiyasi
5.	Hayvonlar patofiziologiyasi
6.	Ichki yuqumsiz kasalliklar

7.	Klinik diagnostika va rentgenologiya
8.	Epizootologiya
9.	Parazitologiya

Ta'lim natijalari (TN)	
	Bilimlar jihatidan:
TN1	Ilmiy ish, maqola, tezis, dissertatsiya, avtoreferat, ilmiy tadqiqotlarning turlari, dolzarb mavzu, mavzuning o'rganilganlik darajasi haqida bilishi kerak;
TN2	Ilmiy yangilik, UUK, ilmiy tadqiqot joyi, ob'yekti, ilmiy tadqiqot usullari ularni o'tkazish haqida tasavvurga ega bo'lishi;
TN3	Ilmiy tadqiqot usullarini, ilmiy natijalarni yozish va tahlil qilish, olingan natijalarni umumlashtirish va birlamchi xujjatlarda rasmiylashtirishni, maqolalar yozishni bilishlari lozim;
TN4	Magistrlik dissertatsiya ishini bajarish va tayyorlashni bilishi kerak;
	Ko'nikmalar jihatidan:
TN5	Dissertatsiya mavzulari bo'yicha ilmiy tadqiqotlarni olib borish tartibini tuzib, ilmiy tadqiqotlar olib borish usullari, metodologiyasi, nazariy va eksperimental tadqiqotlarni rejalashtiradi;
TN6	Ilmiy tadqiqot joyi, ob'yekti, ilmiy tadqiqot usullarini tanlaydi va ularni o'tkazish ko'nikmalariga ega bo'ladi;
TN7	Tajriba guruhlarini shakllantirib, tajribalar o'tkazish, olingan natijalar natijalarga ishlov berish va shu asosida maqola yozish, tahlil qilish ishlarini bajara oladi;
TN8	Magistrlik dissertatsiya ishini bajarish va tayyorlashni bajara oladi.

Fan mazmuni	
Mashg'ulotlar shakli: ma'ruza (M)	
M1	Kirish. Fanning maqsadi va vazifalari.
M2	Ilmiy muammo. Ilmiy mavzu va uni tanlash.
M3	Eksperimental tadqiqotlar.
M4	Ilmiy axborotlarni elektron shakllari.
M5	Ilmiy maqolalar yozish tartibi, unga qo'yiladigan talablar. Veterinariya sohasida yaratilgan ishlanma va ixtirolarga patent va mualliflik guvohnomalarini olish.
M6	Veterinariya sohasida yaratilgan ishlanma va ixtirolarga patent va mualliflik guvohnomalarini olish.
M7	Yuqumli kasalliklar epizootologiyasini o'rganishdagi ilmiy tadqiqot usullari.
M8	Yuqumli kasalliklar diagnostikasini o'rganishdagi ilmiy tadqiqot

	usullari
M9	Yuqumli kasalliklar profilaktikasini o'rganishdagi ilmiy tadqiqot usullari
M10	Yuqumsiz kasalliklarning diagnostikasini o'rganishdagi ilmiy tadqiqot usullari
M11	Yuqumsiz kasalliklarning etiologiyasini o'rganishdagi ilmiy tadqiqot usullari
M12	Yuqumsiz kasalliklar bo'yicha tajribalar o'tkazish tartibi va usullari
M13	Parazitar kasalliklarni o'rganishda ilmiy tadqiqot usullari.
M14	Magistrlik dissertasiya va unga qo'yiladigan talablar. Rasmiylashtirish qoidalari.
M15	Avtoferat va unga qo'yiladigan talablar. Rasmiylashtirish qoidalari.
Mashg'ulotlar shakli: amaliy mashg'ulotlar (A)	
A1	Veterinariya sohasida ilmiy tadqiqotlarni olib borish uchun ilmiy tadqiqot mavzusini tanlash va uni dasturi va kalendar rejasini tuzish hamda tasdiqlatish.
A2	Ilmiy tadqiqotlar uchun dolzarb mavzuni tanlash, ixtisoslik shifri va nomiga mosligini aniqlash
A3	Muammoning o'rganilganlik darajasini aniqlash usullari.
A4	Mavzuga oida ilmiy manbalarni topish, o'rganish va tahlil qilish va yozish tartibi. (darslik, o'quv qo'llanma, uslubiy qo'llanma, tavsianoma, monografiya, tezis, ilmiy-ommabop jurnallar, ilmiy jurnallar, to'plamlar)
A5	Veterinariya sohasida ilmiy tadqiqotlar joyi, ob'yektlari va uslubiyotlarini tanlash va uning ilmiy – amaliy ahamiyati.
A6	Veterinariya sohasida ilmiy tadqiqotlarni olib borish uchun dispanserizasiya o'tkazish, klinik va laborator tekshiruvlar olib borishning zamonaviy usullari
A7	Veterinariya sohasida ilmiy tadqiqotlar olib borish uchun tekshirishlar va tajribalar sxemasini tuzish, tajribalar uchun davolash va profilaktik vositalarining umumiy tavsifi va ularni qo'llashni ilmiy asoslash.
A8	Ilmiy tadqiqotlar uchun tajriba guruhlarini tuzish. Uning ilmiy va amaliy ahamiyati. O'xshash juftliklar tamoyili, etalon guruhlar.
A9	Ilmiy tadqiqot natijalarini rasmiylashtirish. Nazariy va eksperimental tadqiqotlardan olingan natijalarni rasmiylashtirish qoidalari.
A10	Birlamchi xujjatlar va ularni yuritish tartibi. Birlamchi xujjatlarning yuritishni ilmiy ahamiyati.
A11	Veterinariya sohasida ilmiy tadqiqot natijalarini biometrik ishlovdan o'tkazish. Statistik tahlil qilish
A12	Jadval ma'lumotlari va ularning tahlilini yozish.
A13	Ilmiy tadqiqot natijalarini chizma, rasm va diagrammalarda ifodalash hamda tahlil qilish usullari.

Fan o'qituvchisi haqida ma'lumot

Mualliflar:	S.B.Eshburiyev – SamDVMCHBU “Parranda, baliq, asalari va mo'ynali hayvonlar kasalliklari” kafedrasini dotsenti, veterinariya fanlari doktori
E-mail:	eshburiyev81@mail.ru
Tashkilot:	Samarqand davlat veterinariya meditsinasi, chorvachilik va biotexnologiyalar universiteti “Parranda, baliq, asalari va mo'ynali hayvonlar kasalliklari” kafedrasini
Taqrizchilar:	1. B.A.Elmuurodov - VITI direktori, veterinariya fanlari doktori 2. S.Q.Qo'chqorova - Samarqand viloyat hayvonlar kasalliklari tashxisi va oziq-ovqat xavfsizligi davlat markazi, IFA laboratoriyasi mudiri, v.f.n

Mazkur Sillabus universitet o'quv-uslubiy Kengashning 2024 yil 29-avgustdagi 1-sonli yig'ilishi bayoni bilan tasdiqlangan.

Mazkur Sillabus “Parranda, baliq, asalari va mo'ynali hayvonlar kasalliklari” kafedrasining 2024 yil ___ avgustdagi ___ sonli yig'ilishi bayoni bilan ma'qullangan.

O'quv-uslubiy boshqarma boshlig'i

Magistratura bo'limi boshlig'i

Kafedra mudiri

Tuzuvchilar

R. Ro'ziqulov

K.O'roqov

Z.B.Mamatova

S.B.Eshburiyev

- fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiylik va mantiqiylik saqlanib, ilmiy xatolik va chalkashliklarga yo'l qo'ymasa;
- fan bo'yicha mavzu materiallarining nazariy yoki amaliy ahamiyati haqida aniq tasavvurga ega bo'lsa;
- fan doirasida mustaqil erkin fikrlash qobiliyatini namoyon eta olsa;
- berilgan savollarga aniq va lo'nda javob bera olsa;
- konspektga puxta tayyorlangan bo'lsa;
- mustaqil topshiriqlarni to'liq va aniq bajargan bo'lsa;
- fanga tegishli qonunlar va boshqa meъyoriy-xuquqiy xujjatlarni to'liq o'zlashtirgan bo'lsa;
- fanga tegishli mavzulardan biri bo'yicha ilmiy maqola chop ettirgan bo'lsa;
- tarixiy jarayonlarni sharxlay bilsa;
- **b) 4 baho olish uchun talabaniing bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:**
- fanning mohiyati va mazmunini tushungan, fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiy va mantiqiy chalkashliklarga yo'l qo'ymasa;
- fanning mazmunini amaliy ahamiyatini tushingan bo'lsa;
- fan bo'yicha berilgan vazifa va topshiriqlarni o'quv dasturi doirisida bajarsa;
- fan bo'yicha berilgan savollarga to'g'ri javob bera olsa;
- fan bo'yicha konspektini puxta shakllantirgan bo'lsa;
- fan bo'yicha mustaqil topshiriqlarni to'liq bajargan bo'lsa;
- fanga tegishli qonunlar va boshqa meъyoriy xujjatlarni o'zlashtirgan bo'lsa.
- **v) 3 baho olish uchun talabaniing bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:**
- fan haqida umumiy tushunchaga ega bo'lsa;
- fandagi mavzularni tor doirada yoritib, bayon qilishda ayrim chalkashliklarga yo'l qo'yilmasa;
- bayon qilish ravon bo'lmasa;
- fan bo'yicha savollarga mujmal va chalkash javoblar olinsa;
- fan bo'yicha matn puxta shakllantirilmagan bo'lsa.
- **g) quyidagi hollarda talabaniing bilim darajasi qoniqarsiz 2 baxo bilan baholanishi mumkin:**
- fan bo'yicha mashg'ulotlarga tayorgarlik ko'rilmagan bo'lsa;
- fan bo'yicha mashg'ulotlarga doir hech qanday tasavvurga ega bo'lmasa;
- fan bo'yicha matnlarni boshqalardan ko'chirib olganligi sezilib tursa;
- fan bo'yicha matnda jiddiy xato va chalkashliklarga yo'l qo'yilgan bo'lsa;
- fanga doir berilgan savollarga javob olinmasa;
- fanni bilmasa.

A14	Veterinariyada ilmiy tadqiqotlarni o'tkazish uchun zamonaviy tekshirish usullari	
A15	Ilmiy materiallarni nashrga tayyorlash. Ilmiy tadqiqotlar natijasida yaratilgan ishlanmalarni amaliyotga joriy etish va uning samarasi. Taviyanomalar tayyorlash.	
A16	Yuqumli kasalliklarning epizootologiyasini o'rganishning ilmiy tadqiqot usullari.	
A17	Yuqumli kasalliklarning diagnostikasini o'rganishning ilmiy tadqiqot usullari.	
A18	Yuqumli kasalliklarning profilaktikasini o'rganishning ilmiy tadqiqot usullari.	
A19	Yuqumsiz kasalliklarning etiologiyasini o'rganishning ilmiy tadqiqot usullari	
A20	Yuqumsiz kasalliklarning simptom va sindromlari, patogenezini o'rganishning ilmiy tadqiqot usullari	
A21	Yuqumsiz kasalliklarning diagnozi, davolash va oldini olish usullarini o'rganishning ilmiy tadqiqot usullari.	
A22	Parazitar kasalliklarning epizootologiyasi, iqtisodiy zarari, qo'zg'atuvchilarning biologiyasini aniqlash usullari.	
A23	Parazitar kasalliklarning diagnostikasi, profilaktika chora-tadbirlari usullari.	
A24	Ilmiy tadqiqotlarning iqtisodiy samaradorligini aniqlash usullari.	
A25	Magistrlik dissertasiyasini yozish qoidalari va tartibi.	
A26	Magistrlik dissertasiyasini bajarish Nizomi.	
A27	Falsafa va fan doktori ilmiy darajasini olish uchun bajariladigan dissertasiyalarni yozish va rasmiylashtirish qoidalari va Nizomi.	
A28	Ilmiy maqolalar yozish va rasmiylashtirish qoidalari.	
A29	Impakt faktorli jumallar haqida tushuncha, ushbu jurnallardagi maqolalarga qo'yiladigan talablar va ularni rasmiylashtirish tartibi.	
A30	Veterinariyada innovatsion ilmiy tadqiqot ishlanmalarni amaliyotga joriy etish usullari	
Mustaqil ta'lim (MT)		
1.	Veterinariya sohasida parazitar kasalliklarning o'rganilishidagi ilmiy tadqiqot usullari	6
2.	Veterinariya sohasida yuqumli kasalliklarning o'rganilishidagi ilmiy tadqiqot usullari	6
3.	Veterinariya sohasida yuqumsiz kasalliklarning o'rganilishidagi ilmiy tadqiqot usullari	6
4.	Ilmiy tadqiqot mavzusiga oida ilmiy manbalarni topish, o'rganish, tahlil qilish va rasmiylashtirish tartibi.	6
5.	Veterinariya sohasida ilmiy tadqiqotlar joyi, ob'yektlari va uslubiyotlarini tanlash va uning ilmiy – amaliy ahamiyati.	6
6.	Veterinariya sohasida ilmiy tadqiqotlarni olib borish uchun dispanserizasiya o'tkazish, klinik va laborator tekshiruvlar olib	6

	borishning zamonaviy usullari	
7.	Veterinariya sohasida ilmiy tadqiqotlar olib borish uchun tekshirishlar va tajribalar sxemasini tuzish, tajriba usul va vositalarining qo'llashni ilmiy basoslash.	6
8.	Ilmiy tadqiqotlar uchun tajriba guruhlarini tuzish. Uning ilmiy va amaliy ahamiyati. O'xshash juftliklar tamoyili, etalon guruhlar.	4
9.	Ilmiy tadqiqot natijalarini rasmiylashtirish. Nazariy va eksperimental tadqiqotlardan olingan natijalarni rasmiylashtirish qoidalari. Birlamchi xujjatlar va ularni yuritish tartibi. Birlamchi xujjatlarning yuritishni ilmiy ahamiyati.	4
10.	Veterinariya sohasida ilmiy tadqiqot natijalarini biometrik ishlovdan o'tkazish. Statistik tahlil qilish. Jadval ma'lumotlari va ularning tahlilini yozish.	4
11.	Axborotlarni internetdan topish metodikalari. Axborotlarni olish va ularni tahlil qilish va rasmiylashtirish qoidalari	4
12.	Veterinariya sohasida yaratilgan ishlanma va ixtirolarga patent va mualliflik guvohnomalarini olishga qo'yiladigan talablar.	4
13.	Eksperiment tadqiqotlarning turi. Eksperimentning reja-dasturi. Eksperimentni o'tkazish usullari.	4
14.	Ilmiy natijalarni nashrga tayyorlash. Dissertasiya va unga qo'yiladigan talablar. Magistrlik disseratsiyasi, uning mazmuni va tarkibiy qismlari	4
15.	Klinik va laborator tekshirishlar va dala jurnallarini rasmiylashtirish hamda to'ldirish qoidalari va tartibi.	4
16.	Yuqumli kasalliklarni aniqlashning zamonaviy asbob uskuna va jixozlari, ularning pasportlari	4
17.	Yuqumli kasalliklarni aniqlashning laborator usullari, yangi reaktivlar.	4
18.	Yuqumsiz kasalliklarni aniqlashda qo'llaniladigan laboratoriya asbob uskunalari, jihozlari, pasportlari va ishlatish bo'yicha ko'rsatmalari.	4
19.	Parazitar kasalliklarni aniqlashning yangi zamonaviy usullari, asbob-uskuna va jixozlari, reaktivlar va x.	4
Jami		90

Asosiy adabiyotlar

1.	Radjabov A. Ilmiy tadqiqot asoslari. O'quv qo'llanma. Tafakkur
2.	Методы ветеринарной клинической лабораторной диагностики: Справочник/ под ред. проф. И.П.Кондрахина. М.: Колос, 2004.

Qo'shimcha adabiyotlar

1.	Mirziyoyev Sh.M. Birlashgan millatlar tashkiloti bosh assambleyasi 75-sessiyasida so'zlagan nutqini o'rganish va keng jamoatchilik o'rtasida targ'ib qilish. O'quv qo'llanma. Toshkent. "Ma'naviyat" NMIU, 2021. – 280 b.
2.	Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekistonda erkin va farovon yashaylik.

	"Toshkent, "Tasvir" nashriyot uyi, 2021. – 52 b.
3.	Mirziyoyev Sh.M. Insonparvarlik, ezgulik va bunyodkorlik-milliy g'oyamizning poydevoridir. Toshkent, "Tasvir" nashriyot uyi, 2021. – 36 b.
4.	Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasi. Toshkent, "O'zbekiston" nashriyoti, 2022. – 416 b.
5.	O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 28-martdagi "Veterinariya va chorvachilik sohasida davlat boshqaruvi tizimini tubdan takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PF-5696 son Farmoni.
6.	O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 31-martdagi "Veterinariya va chorvachilik sohasida kadrlar tayyorlash tizimini tubdan takomillashtirish to'g'risida"gi PQ-187-son qarori.
7.	Кондрахин И.П. Клиническая лабораторная диагностика в ветеринарии. Москва, Колос, 1985.
8.	Bakirov B.B. Hayvonlarning ichki yuqumsiz kasalliklari. O'quv qo'llanma. Samarqand. Optima print. 2015. 415 b.
9.	Peregudov L.V., Saidov M.X., Aliqulov D.E. Ilmiy ijod metodologiyasi. – Toshkent: «Moliya» nashriyoti, 2002.
10.	Перегудов Л. Методология научных исследований. – Ташкент, 2002
11.	Tojiyev M. va boshq. Ta'lim jarayonida zamonaviy axborot texnologiyalari. – T., 2001.
12.	Грязнов В.М. Методология научного творчества. – М.: РУДН, 2000.
13.	Закин Я.Х., Рашидов Н.Р. Основы научного исследования. – Т.: Ўқитувчи, 1981. – 208 с.
14.	Davronov Z. Ilmiy ijod metodologiyasi. – T.: Iqtisod-Moliya, 2007.

Axborot manbaalari

1.	www.gov.uz -O'zbekiston Respublikasi hukumat portal.
2.	www.lex.uz -O'zbekiston Respublikasi Qonun xujjatlari Ma'lumotlari milliy bazasi
3.	www.Ziynet.uz .
4.	www.veterinariya.medsinasi.uz
5.	www.sea@mail.net21.ru
6.	www.veterinary@actavis.ru

Talabning fan bo'yicha o'zlashtirish ko'rsatkichini nazorat qilishda quyidagi mezonlar tavsiya etiladi:

a) 5 baho olish uchun talabning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

➤ fanning mohiyati va mazmunini to'liq yoritish;